

Μετ' αὐτὸν ὁκτὼ περιστεροτροφεῖα ὡργανώθησαν ἐν Παρισίοις, Βιγκένναις, Μασσαλίᾳ, Περπινιάν, Βερδούν, Τούλ, Βελφόρ καὶ Λίλλη πρεπόντως διευθετηθέντα καὶ κατοικισθέντα. Πίστωσις ἔξι 100,000 δραχ. ἐγγράφεται κατ' ἓτος εἰς τὸν προϋπολογισμὸν διὰ τὰς περιστερὰς καὶ τὸν ὄπτικὸν τηλέγραφον. Τέλος ἡ κυβέρνησις ἔθηκε τὰ πάντα εἰς ἐνέργειαν, ώς ἐν Αὔστριχ, ὅπως ἐνθαρρύνῃ τὴν ὑπὸ ιδιωτῶν ἀνατροφὴν τῶν ταχυδρομικῶν περιστερῶν, καὶ ζεύγη τοιούτων ἐχοργήθησκαν διωρεὰν εἰς στρατιωτικούς, ώς καὶ εἰς πολίτας ἀνεγνωρισμένης τιμιότητος.

Ἐσχάτως, εἰς τὰ μεγάλα γυμνάσια τοῦ Θουσώματος, ιδιώται εἰχον παραχωρήσει περιστερὰς ἀνατρεφομένας ὑπὸ αὐτῶν, ἵνα ἐκτελέσωσι τὴν ταχυδρομικὴν ὑπηρεσίαν καὶ βραχεῖα ἀπενεμήθησαν εἰς αὐτάς. Πρό τινος δὲ ἀπεστάλη ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως εἰς τὰς διαφόρους πόλεις ιδιαιτερος ἀξιωματικὸς δῆπος χρησιμεύση ώς κέντρον ἐνώσεως τῶν περιστεροφίλων Ἐταιριῶν μετὰ παντὸς ἀσχολουμένου εἰς τὴν ἀνατροφὴν περιστερῶν, καὶ ἐκ τῆς συνενώσεως ταύτης προκύψῃ οἵονεὶ ἐφεδρεία τις, εἰς τὴν διοίκησιν νὰ δύναται ἡ κυβέρνησις νὰ προστρέχῃ ἐν καιρῷ ἀνάγκης. Ἡ ἀποστολὴ τὴν διοίκησιν ἀνέλαβεν δὲ περὶ οὐ ἀνωτέρω ἀξιωματικὸς ἐπέτυχε καθ' ὀλοκληρίαν.

Τέλος ὁ στρατηγὸς Βουλαζέ ἔξετέλεσεν δριστικὴ πειράματα ἀφορῶντα τὴν χρῆσιν τῶν περιστερῶν ώς ταχυδρόμων μεταξὺ τοῦ γενικοῦ σταθμοῦ ἐν Τύνιδι καὶ τῶν αὐτόθι στρατιωτικῶν ὑπὸ τῶν Γάλλων κατεχομένων μερῶν. ἐχρησιμοποίησε δὲ ταύτας κατὰ τὴν πορείαν αὐτοῦ πρὸς τὸ μεσημέριον τῆς γώρας.

Ἐν ἐνὶ λόγῳ τὰ πάγκα διετέθησαν ὅπως, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν νέος πόλεμος ἐκραγῇ, ἡ διὰ τῶν περιστερῶν ὑπηρεσία μὴ κανονισθῇ αὐτοσχεδίως, ώς τὸ 1870, χρησιμεύσῃ δὲ ώς μέσον ἀνταποκρίσεως μεταξὺ τῆς κεντρικῆς διευθύνσεως, τῶν διοικητῶν τῶν ὄχυρῶν θέσεων καὶ τῶν ἀρχηγῶν τῶν σωμάτων.

K*.

Η ΜΠΑΜΙΑ

Ἐν προηγουμένῳ δελτίῳ τῆς Ἐστίας ἀνώνυμος συμπληρῶν τὰ περὶ τῆς καταγωγῆς τῆς μπάμιας σημειοῖ, ὅτι «ἡ λέξις μπάμια εἶνε καθαρῶς τουρκική».

Ἀφοῦ καὶ ἡ μπάμια ἔλαβε τὴν τιμὴν νὰ γείνη ἀντικείμενον φιλολογικῆς ἐρεύνης, ἐπιτραπήτω ἡμῖν νὰ προσθέσωμεν χάριν αὐτῆς τὰ ἐπόμενα: «Ἡ ὀθωμανικὴ γλῶσσα, ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶνε κράμχ τῆς τουρκικῆς, ἀραβικῆς καὶ περσικῆς, παρέλαβεν ἐκ δεκαοκτὼ ξένων γλωσσῶν 2,826 περίπου

λέξεις, ὅπως ἀπαριθμεῖται παραλαμβάνων αὐτὰς ἐκ τοῦ Λεχτέ-ε-όσμαρι ὁ διάσημος ἀσινολόγος κ. Ἀλέξ. Καραθεοδωρῆς. Καίτοι ἐν παρόδῳ σημειώτεον ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν παρ' ἐκάστης γλώσσης ληφθεισῶν λέξεων ποικίλλει ἀπὸ μιᾶς μέχρι χιλίων διακοσίων καὶ ὅγδοήκοντα, τριακόσιαι δὲ ἐληφθησαν ἐκ τε τῆς ἀρχαίας καὶ νεωτέρας ἐλληνικῆς. Πάσας τὰς προσληφθείτας σχολιάζων δὲ κ. Καραθεοδωρῆς ἀναφέρει περὶ μπάμιας τὰ ἀκόλουθα: «Ἡ μοναδικὴ καὶ μονήρης λέξις, ἣν ἡ ὀθωμανικὴ προσλαμβάνει ἐκ τῶν ιδιωμάτων τοῦ ἑστερικοῦ τῆς Ἀφρικῆς εἴναι τὸ ὄνομα τοῦ νῦν πασιγνώστου λαχανικοῦ, τῆς μπάμιας (Ketmie comestible, Ketmie combaud), ἡτις ἥλθε τὸ πρῶτον ἐκ τῆς Ἀρρικῆς εἰς τὴν Συρίαν, καὶ ἐκεῖθεν διὰ τῆς Εὐρώπης εἰς τὴν Ἀμερικήν, ὅθεν πάλιν μετενεγκέσσα εἰς Εὐρώπην λογίζεται παρά τισιν Ἀμερικανικὸν φυτόν» (¹). Ἄρα ἡ μπάμια μὴ οὖσα καθαρῶς τουρκική, κατάγεται ἐκ τῆς Ἀφρικῆς, παρελάθομεν δὲ αὐτὴν ἐκ τῆς τουρκικῆς, ἀφοῦ ἔκαμε τὸν γῦρον τοῦ κόσμου.

Γ. ΙΑΚ. ΚΑΛΑΙΣΑΚΗΣ.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἐν Βελγίῳ ἴδρυθη πρὸ μικροῦ ἰδιαιτέρα τάξις ἐν αγῶνα ἀποκλειστικῶς χάρι τῶν ταξιδευουσῶν κυριῶν καὶ δεσποτινῶν, αὔτινες δὲν συνοδεύονται ὑπὸ ἀνδρός. Ἡ πρόνοια δὲ αὐτῇ εἶνε λίαν ἐπιτυχής, καθόσον καὶ οἱ ξεναγοὶ οὕτοι καὶ διερμηνεῖς εἶνε πάντοτε ἐνδεδυμένοι ἀριστοκρατικῶτα καὶ ἔχουσι τρόπους τοῦ φέρεσθαι εὐγενεστάτους. Πληρώνονται δὲ καθ' ὧρασμένον ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας τίμημα, ἀπὸ τριῶν μέχρι πέντε φράγκων καθ' ὀλην τὴν ἡμέραν. Μεταξὺ δὲ τῶν ξεναγῶν τούτων εὑρίσκει τις ἐνίστε πρόσωπα τῶν καλλιτέρων τάξεων τῆς κοινωνίας, καθόσον πολλοὶ χαρτοπάπιται ἀπολέσαντες ἐν Σπάται τὸν τελευταῖον αὐτῶν ὄστρον, προμηθεύονται οὕτω τὰ πρὸς τὸ ζῆν. Τελευταῖον νέα τις Ἀμερικανίς, εὐπρεπέστατα ἐνδεδυμένη, ἥλθε μόνη εἰς τὰς Βρυξέλλας καὶ ἀπετάθη εἰς τὴν Place Royale εἰς ἄθροισμά τι τοιούτων ξεναγῶν. Μεταξὺ δὲ αὐτῶν ἐπροτίμησε νέον τινὰ ἀξιοπρεπέστατα καὶ καθαρώτατα ἐνδεδυμένον, ὃν ἔλαβεν ἐκ τοῦ βραχίονος. Οἱ ξεναγὸς ἡρώτησε πάραποτα μετὰ σεβασμοῦ ἀνὴρ δεσποινίς ἥλθε δι' ἐργασίαν τινὴν εἰς Βρυξέλλας ἢ ἂν ἥλθεν ἀπλῶς διὰ νὰ ἴσῃ τὰ ἀξιοθέατα τῆς πόλεως. Ἡ Ἀμερικανίς ἔβεβαλε τὸ δεύτερον. Οὕτω ὁ ξεναγὸς τὴν ὡδήγησε εἰς τὸ πρῶτον μνημεῖον τῆς πόλεως, εἰτά εἰς τὴν ἐκκλησίαν, κατόπιν εἰς τὰ ἀξιοθέατα οἰκοδομήματα, ἐπειγάγων εἰς αὐτὴν καὶ περιγράφων τὰ πάντα ἔξαρτει. Ἀλλ' ἐνῷ περιήγησεν αὐτὴν ἀπὸ μνημείου εἰς μνημεῖον καὶ διήγειρε τὸν θαυμασμόν της, ἐθαύμαζεν αὐτὸς οὗτος τὰς

(¹) Κόσμος, φυλλ. ΛΖ' σελ. 585, 586.